

KIADÓ HIVATAL:

Beliczey út 4. szám
hova az előfizetési pénzek,
hirdetések és minden a ki-
adóhivatalt érdeklő közle-
mények küldendők.

Nyitványban egy sor
közlési díj 10 krajcár.

Hirdetések jutányos
áron vétetnek fel.

SZARVASI LAPOK

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER, VASÁRNAP.

SZARVAS VÁROS HIVATALOS LAPJA.

ELŐFIZETÉSI ÁR

Egész évre 5 frt. — kr.
Félévre 2 frt. 50 kr.
Negyedévre 1 frt. 25 kr.

SZEKESZTŐSÉG

Beliczey-ut 4. szám
hova a lap szerkesztési részét
illető közlemények küldendők.

Kéziratok nem
adatok vissza

Hivatalos közlemények.

Hirdetmény.

A San Jósé pajzstetű (Aspidiotus Perniciosus) Amerikából való behurcolásának megakadályozása céljából a cs. és kir. osztrák kormányval egyetértőleg további intézkedésig a következők rendeltetnek.

1.) Élő növényeknek, oltó vesszőknek dugványoknak és mindennemű friss állapotban levő növényi részeknek, ugyancsak az olyan hordók, kádaknak vagy bármilyen néven nevezendő más tárgyaknak, melyek a fentnevezett áruk, vagy növényi részek csomagolására szolgáltak Amerikából való behozatala tilos.

2.) Hasonlóképpen tilos az Amerikából származó mindennemű friss gyümölcsnek, továbbá friss gyümölcs részeknek hulladékoknak valamint az ezek csomagolásához használt tárgyaknak behozatala is akkor, ha a behozatali vám hivataloknál eszközölt vizsgálat akár az árun magán, akár a csomagoláshoz használt tárgyakon a San Jósé pajzstetű jelenlétét állapítaná meg.

Az előző bekezdésben jelzett tárgyak csak a budenbuch-tetscheni a triesti és a fiumei főhivatalokon keresztül bocsáthatók behozatalra.

3.) Az 1 és 2 pontban foglalt határozatok az átviteli forgalomba is érvényesek.

4.) A földművelésügyi miniszter felhatalmaztatik arra, hogy az 1 pontban jelzett tilalom alól a szükséges elővigyázati óvrendszabályok alkalmazása mellett esetről esetre kivételt tehessen.

5. Jelen rendelet a közzététel napján lép életbe.

Kelt Budapesten 1898 április 20.
Darányi s. k. Lukács s. k. Br. Dániel s. k.
Kelt Szarvason, 1898. máj. 13.
Az előjárók nevében
D A N C S B É L A, első jegyző.

Intelligens erők az ipar terén.

A már meglévő iparágak fejlesztése és új iparágak meghonosítása ügyében — tekintettel gazdasági helyzetünkre — újabb tagadhatatlanul erőteljes mozgalom észlelhető egy a kormány, mint az iparososztály részéről.

Tagadhatatlan, hogy egyes iparágaink fejlesztése már annyira előre haladt, hogy azok — ha nem szárnyalják is túl a külföldi terméket, — de legalább sok tekintetben képesek azzal versenyezni.

Ezek t. i. a meglévők továbbfejlesztésénél azonban sokkal nehezebb feladat: az új iparágak meghonosítása. Nem azért, mintha erre vállalkozó nem kerülne elé, vagy hogy a kormány nem volna hajlandó a hasznosoknak és szükségességeknek elismert új iparágak létesítését előmozdítani; hanem leginkább azért, mert ezekre nincsenek meg hazánkban az előfeltételek, nevezetesen híján vagyunk a kellő számu és képzettségű munkaerőknek.

Ha új iparágat, például szövőipart akarunk meghonosítani, nem elég gondoskodni a szükséges tőke és esetleg az állami kedvezmény megszerzéséről; még a szövőszekek megszerzése és felállítása se vezet célra, mert a főgond a megfelelő képzett munkaerőnek kellő számban való előállítása, a kiknek szakmunká-

jával képesek legyünk a külföldön létező hasonló vállalatokkal a versenyt kiállani.

Eppen az ilyen megfelelő szakképzettségű munkaerők hiánya teszi a legtöbb esetben lehetlenné valamely új iparág meghonosítását. A legtöbbször ugyanis kénytelenek vagyunk külföldi munkaerőket behozni, a kik elhagyván szokott helyüket, mely többnyire otthonuk, szülőföldjük is, természetesen nagyobb munkabért követelnek itt, mint amennyit otthon kaptak. A nagyobb munkabér, persze, felcsigázza a természetmennyek, az ipari készítmények árát, a minek következtében a külfölddel — az árak aránytalansága mellett — sikeresen meg nem küzdhetünk.

A hazai munkaerők hiánya nehezíti meg tehát leginkább az új iparágak meghonosítását. Ezen a hiányon kellene sürgősen segíteni, hogy mielőbb célra érjünk. A cél elérése szempontjából pedig nem elég, egyes hazai munkásokat kiképztetés végett a külföldre kiküldeni vagy egyes külföldi szakmunkásokat behozni; hanem oda kell minden eszközzel hatnunk, hogy a hiányzó intelligensebb munkaerőt minél nagyobb számban itthon neveljük magunknak. Ez pedig csak úgy érhető el, ha a jobb módú és intelligens családok is mind sürűbben fogják gyermekeiket az iparospályára küldeni.

Sajnos körülmény, hogy nálunk az intelligens családok fiait, — ősi büszkeségből — csaknem lealáznak tartják magukra nézve: az iparospályára lépni.

Minduntalan halljuk a panaszt, hogy az idegenek kapják kézbe nálunk az élet legbiztosabb fenntartási forrásait és gyakran meg is gazdagodnak, míg a mi embereink mindinkább elszegényednek.

TÁRCA.

Kár.

Mikor jött estenden édes találkáról,
Feldobogó szívvél, lázban égő arccal...
Követ hajított föl keserű haraggal
A varjakra, melyek leszóltak a fákról:
Kár... kár...

És mikor a hűtlen, a csalfa leányon
Bosszút állni indult léhögő kebelrel,
Tolvajként lopózva, kezében fegyverrel, —
Felrebbenő varjú szólt ismét az ágon:
Kár... kár...

S a mikor fellépett az akasztófára,
— Bünhődnie kellett, így szólt az ítélet, —
Testéből mielőtt elszállott az élet,
Fölfigyelt a varjak távoli szavára:
Kár... kár...

Barta István.

Az igazi Simon.

A nagy öreg ur fölegyenosedett.
„Hát mi lesz ebből?”
Igazi haraggal mondta ki a pár szót. A mint
egyenesen, mereven állott, egyik kezét a kék karfáján

nyugtatva, a másikat kabátja felső két gombja közt tarva, a két fekete szemét környező szemféhéret a düh vörös erekkel futotta tele, arca tüzes, szája s fölötte a kosszú tiszta ősz bajusz remegett: olyan volt, mint egy régi magyar nemes, a kit elragadott a harag.

Minden testrésze nyugalomban volt, kivéve a szemét és a száját. De ez is elég volt arra, hogy a legnagyobb indulatot mutassa. Szájának rángatózása, szemének pillantása mindenkit megrémítet, csak a vele szemközi álló fiatal embert nem. Az talán még nyugodtabban állott mint az öreg ur, ajka össze volt zárva, de a pillantása talán még élesebb volt, de az ifjú Simon szeme nem nézett oly fenyegetően, mint az atyáé, az öreg Simoné.

Az egyik túl a hatvanon a másik innen a harminczon és mégis meglátszik, hogy egy fajból, a Simon fajból valók. Mindakettő magas, széles, az atya szakállja ősz, de a hajában még elég sok az a kékes fekete színű szál, a milyen a fiu haja, még az állásuk is ugyanaz, jobb lábuk térdben meghajol s azon nyugszik az egész testük sulya.

Alig egy lépésnyire állnak egymástól, szemük még egyszer találkozik. A fiu nyugodtan leül és lassan nyugodtan beszélni kezd.

„Azt kérdezed atyám, mi lesz ebből? Azt mondtam, hogy szeretem Erzsit, azt hiszem hogy engem egy Simont” — mint te mondani szereted — becsületesnek tartsz, és nem kételkedél, hogy nőmmé teszem.”

„Megillom!”

„És mért? Talán szabad apámtól ezt kérdezni, mikor ilyen kérdéstről van szó?”

„Miért? És még kérdezed! Fiam, kedves fia m gondold meg, hogy te egy Simon vagy, te nem követelisz el ily...”

— Epen azért, mert Simon vagyok, fogom elvenni!... gyalázatot.

— De apám, riadt föl a fiu, mindennek van határa. Ha megharagítasz elfelejtem, hogy apám vagy. Az öreg Simon szeméből eltűnt a harag, esdeklő majdnem síró hangon folytatta.

— Kedves fiam, mit akarsz te csinálni azzal a leánnyal ha el is veszed. Az a társaság, melyben éltél, nem fogadja be, az ismerőseid nem fognak ismerni. Mit is szólhatna a világ, ha egy olyan régi család utolsó tagja egy közönséges kereskedőnek a leányát veszi el. Egy közönséges kereskedőnek egy előkelő nemes. Mért vagyok én az apja ennek a fiúnak.

— Ezt mind megfontoltam. A fővárosba megyünk, ott majd találunk megfelelő kört, a világgal meg nem törődöm. Edes apám, ne kényszeríts, hogy az akaratom ellen legyek kénytelen cselekedni.

— Még fenyegetődzöl? És te, te mersz vellem ellenkezni? Agyontiporlak, megöllek, te korcs, te, meggyalázója az ősi familiánk becsületének. Eltagadom hogy az én fiam vagy, kitagadlak a vagyonból, koldussá földönfutóvá teszlek, elpusztítalak, elveszítel.

Ezzel fáradtan visszahanyatlott a székbe.

A fiu nem szólt egy szót sem.

Végre is az öreg szólt meg, alig hallhatóan hörgő.

— Távozz!

— Atyám, utólszor kérlek, egyezz be! házassággomba, Ne tekintsd ezt a korát multa balítéletet. Hiszen

Hát lehet-e ez másképpen a mi ferde fajbűszkeségünk mellett? A jobb módú és intelligens családok fiait — és szokás szerint — mindenképpel jogot tanulnak és amikor azt nagynehezen elvégezték, tömegesen túdulnak a hivatalokba, a hol jól-rosszul tengődve, az intelligens proletáriátus fölőmeget képezik.

Sajnos, a mit az intelligenciára mondtunk, ugyanez áll a vagyonos parasztságra nézve is, melynek sarjadéka nem mindig szeret az eke szarva mellé állani, de e mellett megvetéssel nézi le az iparosságot is; és így van ez a hivatalnokoknál is, kiknek fiait nem okálnak az apjuk sokszor disztelen pályáján, mely a legtöbb esetben nem egyéb czifra nyomorúságnál.

Bizony pedig sokkal okosabb lenne, ha a jobb módú és intelligens családok fiainak legalább egy része 6 polgári osztályt, vagy ha lehet, még néhány reál — vagy gimnáziumi osztályt végezve, az iparospályára lépne, hogy ott az intelligens munkaerők számát szaporítsák. Szívesen konstatáljuk, hogy ma már elvéte kerülnék intelligens és jómódú családok is, a kik felismervén a mai kor igényeit, fiaikat az ipari pályára terelték és ezt mindmáig nem is volt okuk megbánni: de hol vagyunk mi e részben a művelt külföld, az ipari államok mögött, melyekben az iparosság a polgári elem zöme és így az állam és társadalom első rendű oszlopa; melyekben tehát iparosnak lenni nem lealacsonyító, hanem fölemelő tudat.

Eppen a vagyonosabb családok vannak abban a helyzetben, hogy fiaikat, a kik iparospályára léptek, könnyű szerrel, maguk megerősítése nélkül kiküldhetik a külföldre teljes kiképzetés végett. És ezek, mint képzett, intelligens munkások kerülvén onnan haza, nélkülözhetővé tennék itthon az idegen munkaerőket, melyek ha jók, nagyon drágán kell megfizetni.

Vegyük fontolóra józan ésszel, mi a jobb? Ha gyermekük iparospályára lépve, 3—4 évi tanonczkodás után, mondjuk mint mű- vagy géplakatossegéd naponta 2—3 frtot kereshet meg a becsületes, bár fárasztó, de egyáltalán testedző munkájával, vagy ha, — iskoláit végezve, az egyetemi tanulásból kidölvén, mint félemler teng-leng valami állami vagy községi hivatal trespéd levegőjében 70—80 krajczár napdíjjal?

Igy állítsák maguk elé ezt a kérdést a szülők és akkor a választás nem lesz fölöttébb nehéz.

Ezsim olyan kedves, olyan jó, annyira szeretjék egymást: te is meg fogod szeretni, ha megismered. Ne tégy boldogtalanná.

— Csak azt ne kívánd föl. Nem lehet.

— Nem lehet? Akkor áldjon meg az Isten, én ugy cselekszem a mint tennem kell.

Vette a kalapját és távozott. Az öreg meg volt indulva, várta, remélte, hogy fia visszajön.

— Csak jönné vissza. Csak mondaná, hogy alaveti magát akaratomnak, nagy lelki lennék és ha engedelmessé válnék, igazán megbocsátok neki. Csak itt állam előttem, csak ismerné el, erősebb vagyok mint ő, boldoggá tenném, nem ellenkezne. Vissza fog jönni, érzem, tudom.

Az idő mult, az öreg Simon még mindig ott állt a székben, várt és remélt, de a fia csak nem jött. Türelmetlenül ütögette jobb kezével lábcsőjét, majd a bajszát rángatta. De semmi zaj, minden csendes.

— Hát elment, nem jön vissza! Jó, majd megmutatom, ki vagyok én. En velem nem puzkázik az a néző. Lesz még idő, hogy százszor megbánja ezt a mai napot. A gyászatos, nem tiszteli az apját, elhagyja az édes apját egy ágról szakadt lányért, megveti a becsületes családját egy rongy kereskedő kszindilért. Te nyakas Simon, majd találsz emberekre, az betéri a fejedet. En vagyok az igazi Simon.

(Vége köv.)

Bátran mondhatjuk, hogy addig, míg a társadalom az ifjak mai ferde nevelési rendszerén nem változtat, míg az urfiak a tudományos pályákról, melyekből végezetlenül dől ki nagyobb száralékuk, a szülők által le nem szorítottak, — megfelelő számú intelligens iparos erőkre nem fogunk szert tehetni soha és így gondolkunk se lehet addig új iparágak olyan sikeres meghonosítására, hogy azok termékeivel a versenyen sikeresen megálljuk.

És nézetünk szerint az is szükséges, hogy nemcsak az egyetemre nem alkalmas, tehát a középiskolákban megbukott fiak forduljanak az iparospályához mint utolsó menedékhez, hanem nagyrésze a tehetségeseknek, képzeteknek is.

Hagyják abba a szellemi stréberséget, legyenek tisztességes és valóban ügyes iparosok és ne engedjék át a megélhetés biztos alapját az idegeneknek, a kik nálunk megszédvén magukat, végezetül hátat fordítanak Magyarországnak és visszatérnek hazájukba.

Intelligens elemekre van szükség az ipar terén és ezek magyarok legyenek, hogy így iparunknak is meglegyen a nemzeti jellege.

Községülés.

Szarvas község képviselő testülete a mult hét folyamán két ízben is tartott községülést.

Egyik a folyó hó 9-ikére volt kitűzve, 7 rendbeli tárggyal.

Ritka községülés az, melyen az intelligencia ily szép számban venne részt mint ezen a községülésen.

A legutóbbi községülés jegyzőkönyvének felolvasása és tudomásul vétele után, napirenden kívül Dr. Lengyel Sándor képviselő interpellációt terjesztett be, melyben kérdést intéz az első jegyzőhöz az iránt, hogy honnét vette a jogot ahhoz miszerint a község gyámpénztári tartalék alapjából 6500 frtot utalványozott ki, mint oly összeget, mely a Gyulán létesítendő leány árvaház tartalék alapja javára beszállítatni céloztatik. Ez ügyben, mint interpelláló tudja a községülés még a mult évben oly értelmű határozatot hozott, hogy a nevezett árvaház alapjához nem járulhat hozzá. Kérdi, hogy ezen határozata a községülésnek beterjesztett-e Békésvármegye alispánjához, s kérdi mi alapon akarta első jegyző a szóban forgó összeget beszállítani? Dancs Béla főjegyző előadja, hogy a kérdéses 6500 frtot a vármegye alispánjának a pénznek sürgős beszállítását elrendelő rendelete alapján akarta beszállítani.

Ezen kijelentés után a községülés az ez ügyben követendő eljárás bővebb megbeszélése végett 5 perczre felfüggesztetett.

Az öt percznyi szünet után a községülés megnyitván Dr. Lengyel Sándor indítványára kimondja, hogy a folyó 12-ikére ezen községülésnek folytatásaként gyűlést hív össze, melyre az interpelláció tárgya első tárggyal külfölkül s egyidejűleg egy bizottságot küld ki, melynek tagjaiul Dr. Lengyel Sándor, Dr. Salacz Oszkár, Dr. Reismann Adolf és Salacz József jegyző választatnak meg, a czélból, hogy az ügy miben állását megvizsgálván, a követendő eljárásra nézve a községülésnek tegyen előterjesztést.

A május 9-iki községülés ezután berekesztetett.

A május 12-én tartott községülésen, a mint határozatott, első tárggy volt Békésvármegye törvényhatósági bizottságának azon mult évi határozata, mely a nagy m. mkir. belügyminiszter által jóváhagyatott, s melyben Szarvas község gyámpénztári tartalék alapja 30 százalékkal a Gyulán felállítani tervezett leány árvaház alapjához hozzájárulni köteleztetett.

A május 9-iki községülésből kiküldött 4 tagú bizottság előadója Dr. Lengyel Sándor az ügy ismertetése czéljából előterjeszti, hogy Békésvármegye alispánja még a mult évben megkeresést intézett Szarvas községhez, hogy egy Gyulán felállítandó leányárvaház alapjához, a községi gyámpénztári tartalék alapjából bizonyos összeget szavazzon meg. Ezen megkeresés a képviselő testület elé terjesztetvén, a községülés kimondta, hogy a mennyiben Szarvas községnek

is czélja egy árvaház felállítása s amennyiben egy korábbi nagyobb mérvű sikkasztás a tartalék alapot nagyon megrövidítette, a Gyulán felállítandó árvaház létesítéséhez ez idő szerint nem járulhat hozzá. A községülés ezen határozata a vármegye közigazgatási bizottsága elé kerülvén, a közigazgatási bizottság a felhozott indokok mellőzésekével, a községet a hozzájárulásra kötelezte.

Ezen végzés a járási főszolgabíró által a községnek megküldetett.

Abban az időben Dancs Béla főjegyző beteg lévén, az akták átvételével segédszemélyzete volt megbízva, a kia járási főszolgabírónak a meghirdetést elrendelő végzését úgy értelmezte, hogy az templom előtt meghirdetendő. Tényleg ki is publikáltatott és azután általa „irattárba teendő” jelzéssel, a más irattárba teendő, egész halmaz ügyesemóval együtt az otthon betegeskedő főjegyzőhöz aláírás végett elküldte.

A ki azon kérdése után, hogy ez mind meghirdetett ügy darab, minden további meggyőződés nélkül aláírta az egész halmazát az aktáknak köztük természetesen azt is, melyet a községülés által kellett volna letárgyalatni.

Igy került a vármegye közigazgatási bizottságának a gyulai árvaház alapjához való hozzájárulásra kötelező végzése irattárba a nélkül, hogy az a belügyminiszterhez megfelelőbeztetett volna. Ezen jogerős végzés érvényre emelésének kifolyása az, hogy a vármegye alispánja a kérdéses 6500 frtnak különbeni végrehajás terhe mellett leendő beszállítását rendelte el.

Indítványozza a bizottság, hogy mondja ki a községülés, hogy a mennyiben az előbb említett okok miatt az ez ügyben keletkezett közigazgatási bizottsági határozat csak most került Szarvas város képviselő testülete elé s így csak most van módjában az ügynek tárgyalása és megfelelőbeztetése iránt intézkedni, azt a nagy. belügyminiszterhez megfelelőbeztetve, indítványozza továbbá, hogy az ügy elöitétig a kérdéses összegnek a takarékpénztárba leendő visszaszállítását rendelje el.

A községülés a bizottság jelentését egész terjedelmében elfogadta.

Másodsorban Borgulya György adópénztárnok kérelme folytán került a községülés elhatározása alá az a kérdés, hogy a községi ebadóból befolyó összeg 10%-a kit illet meg.

E kérdésben a községülés kimondja, hogy a képviselő testület nem tartja magát a vármegyei szabályrendelet értelmezésére illetékesnek, mar csak azért is, mert az ebtartási szabályrendelet 21 § a értelmében a képviselő testület az ebadóból befolyó összegnek 90 %-a felett rendelkezhet s ennek hova fordítása felett határozhat, a 10%-nvi összeg felett pedig már maga a szabályrendelet határoz.

Golián Soma 14 napi szabadság idő engedélyezése iránti kérelme tárgyában keletkezett s a szabadság időt megadó tanácsi végzést tudomásul veszi.

Az igazságügyminiszternek 24077/898. sz. leirata a telekkönyvi betét szerkesztés tárgyában, tudomásul vétetett.

Nagy vitát provokált az ötödik tárggy. A pénzügyminiszter ugyanis arról értesíti a községet, hogy az adóhivatal és a pénzügyőrségi laktanya után kívánt évi bért nem adja meg.

Az építészeti bizottság valamint a községi tanács is e szerint nem látja szükségét annak, de sőt anyagilag károsnak tartja, hogy a volt „Bárány” vendéglő kiépítették.

A községülés azonban másként határozott. Még pedig úgy, hogy miután a községnek oda kell törekedni, hogy a fent említett hivatalok lehetőleg a központon helyeztessenek el, ez a község közönségének is érdeke, miután továbbá a miniszter leiratában nem mondja azt, hogy az átalakított „Bárány” olcsóbbért nem vétetik-e ki a jelzett czélokra, — bizottságot küld, hogy folyó 10 éni a pénzügyigazgatósággal alkuba bocsájtkozzék s vele a bérletre nézve még engedmények árán is megállapodásra jusson.

Hatodik tárggy volt a már építeni elvből elfogadott 3 tanyai iskola tervrajzának és költségvetésének elfogadása és az építés foganatosítása iránti intézkedés. A községülés ez ügyben úgy határozott, hogy a terv és költségvetés tétessék ki közszemlére, és tárggyul a legközelebbi községülésen leendő tárgyalás czéljából vétessék fel a tárggyorozatba.

7szer tárgyalás alá került az ág. ev. egyház kérelme az ó templom körüli járdának aszfalttal

való burkolása iránt. A közgyűlés az asfalt járdának említett helyen való kiépítését elrendeli azon kikötéssel, hogy az ág. ev. egyház az építés költségeinek 25/100-át viselni tartozik.

8 ik tárgy volt Polivka Ferencz és Boros Armin „Árpád szálló” bérlelők kérelme, melyben az „Árpád” szállóbeli lámpáknak általuk eszközölt átalakításból eredő költségeknek megtérítését kéri. A közgyűlés a nevezetteket kérelmökkel elutasította.

9-szer tárgyalattott a községi segédkezelő és szolgaszemélyzetnek drágasági pótlék meg szavazása iránti kérelmek. A kérelem tárgyalása a legközelebbi közgyűlésre tárgyalás kitérítéssel és egyidejűleg utasítja a közgyűlés az előjárásigot, hogy az adandó drágasági pótlék arányának megállapítása céljából a fix összeg feltüntetésével tegyen előterjesztést.

Ujdonságok.

— **A „Bárány” sorsa.** Mint biztos forrásból tudjuk, községünk képviselő testülete és előjárásunk hathatós utánjárása következtében, a pénzügyminiszter utasítására, a gyulai pénzügyigazgatóság f. hó 13-án az előjárásigot az adóhivatal és pénzügyi hivatalos helyiségei számára a bérletet megkötötte s ennél fogva a „Bárány” még ez év folyamán kiépítve lesz és hiszük, hogy a kiépítés által nemcsak a nevezett hivatalokat helyezhetjük el, de számíthatunk arra, hogy a keresk. miniszter maga is arra fog törekedni az előjárásigot: kérésére folytat, hogy a posta hivatal is ott mint a közönségnek leginkább megfelelő központban helyezze el.

— **Iskola látogatás.** Mint értesülünk megyénk tiszteletben álló alispánja Dr. Fábry Sándor és Rezey Silvius kir. tanfelügyelő több közigazgatási bizottsági taggal május 17-én városunkba érkeznek, hogy meglátogassák népiszóláinkat és meggyőződést szerezzenek a magyar nyelvtanításnak eredményéről.

— **Presbiteri gyűlés.** A helybeli ág. ev. egyház presbyteriuma múlt pénteken május 13-án gyűlést tartott. Határozataiból a következőket említjük meg: Pünkösöd másodnapján generális gyűlés lesz tartva az új egyházi adókules megerősítését és az istentiszteletek sorrendjének megváltoztatását illetőleg. Az ünnepi istentiszteletek tartására vonatkozólag kimondott, hogy az első ünnep délelőttjén mindkét templomban először tót nyelvű istentisztelet és csak azután csupán az ó templomban lesz megtartva a magyar nyelvű istentisztelet, másnap pedig az új templomban tisztán magyar istentisztelet tartatik. Az egyház Kis Pál presbytertől ajándékba kapott egy hold kondorosi földjét vételárban iskolatelekkül átengedi a községnek. A Moravcsik iskola mellett kerthelyiségnek bérbeadását a presbyterium elrendelte.

— **Esküvő.** Beneczúr Lajos csabaesüdi tanító folyó hó 14-én vezette oltárhoz Kresmárik Mariska kisaszonny, Kresmárik Endre könyvkötő szeretetre méltó leányát.

— **Pályázat.** A helybeli főgymnázium felügyelőbizottsága f. hó elején három tanári állásra, u. m. egy vallás tanári, egy classica-, s egy modern philológiai állásra hirdette e hó végével lejáró pályázatot. Rendes tanár díjazása 1200 ft törzsfizetés, 250 ft lakbér, ötödéves pótlékul 100 ft, s nyugdíjigény; helyettes tanár díjazása 900 ft. Úgy értesülünk, hogy főleg a vallás tanári állásra érkezik nagy számmal a pályázat, s még nagyobb számmal a tudakozódó levél.

— **Betörés B. Szent-Andráson.** F. hó 13-án éjjel 11 órakor ismeretlen tettesek Bodnár József szent-andrási lakos házába az utazásra szolgáló ablakon keresztül betörték, s onnan nagymennyiségű ág- és ruhaneműt loptak el. Gyanyu a kőbor cigányokra irányult kikötte való nap a község határában tartózkodtak.

— **Értesítés.** A szarvasi társulati kaszinó tagjait ez uton is tisztelettel értesítem, hogy az új számozással ellátott könyvtári könyvjegyzék a rendes könyvtári órákban minden tag részére egy példányban átvethető. Szarvas, 1898. május 14. Molnár J. könyvtárnok.

— **Nyilvános számadás.** A helybeli polgári leányiskola tantestülete által f. hó 8-án rendezett iskolai ünnepély összes bevétele 65 ft 15 kr. volt, ebből levonva a 6 ft 74 kr kiadást, marad tiszta jövedelmül 58 ft 41 kr. E jövedelem gyarapításához felülfizetésekkel járultak: Dr. Havár Gyula 2 ft 40 kr. Balla Sándor 2 ft, Mikolay Istvánné, Moeskönyi József, Neumann Jenő, Perczel János 1—1 ft. Achim Ádám, Blaskó János, özv. Boros Pálné, Elefánt Jánosné, Dr. Fuksz Ignáczné, Mikolay Mihályné, Oláh Miklósné, Ponyiczky Györgyné, Póhl Dániel, Ponyiczky Máté, Dr. Szlovák Pálné, Szücs Imréné 70—70 kr. Dósa Andor 60 kr. Fehér László, Lányi Gusztáv 50—50 kr. Fertig Alajos, Kristóffy Jánosné, Nyácsik Sománé, Ponyiczky Sámuelné 40—40 kr. Dankó Sámuel 35 kr.

N. N. 30 kr. Bakay Gézáné, Bakay Sándorné, Benka Gyula, Benka Ilona, Benka Jolán, Brlász Istvánné, Brlász Sándorné, Fleiser Ede, Gyökössi Istvánné, Hajas István, Harmati Jánosné, Jancsóvicz Teréz, özv. Jeszenszky Ignáczné, Stein Márkusné, Silberstein Fülöpné 20—20 kr. Guttmann Fülöpné, N. N., Szrnka Mihályné, Weisz Dávidné 10—10 krral. A felülfizetőknek ezen jótékony célú jóakaratu támogatásáért ez uton is hálás köszönettel adozik a polgári leányiskola tantestülete.

— **Öngyilkosság.** Csontos Mihály 21 éves öcsödi ifjú f. hó 12-én délelőtt, 1/2 11 órakor Öcsödön a Körösbe vetette magát s abba belefullt. Az öngyilkosság oka az, hogy az ifjú édes anyjával összeszóllalkozott, s anyját szóval bántalmazta; később midőn lecsillapodott tettét megbánta, s e miatti bánatában vetette magát a Körösbe.

— **Tűz.** Folyó hó 9-én d. u. 3 órakor tűz ütött ki Öcsödön F. Bata Lajos 98. sz. háza és óla gyuladt ki, s lett a lángok martaléka. A tüzet gyermekek játéka okozta. Ugyanis az ólban gyermekek játszadoztak gyufával, s meggyújtották az ott felhalmozott törmelék s elszaladtak, a száraz törmelék nagy lánggal égve meggyújtotta az ólat, majd a háztetőt, szerencse, hogy a szomszédos ház építésénél dolgozó munkások észrevették hamar a tüzet, s a nagy szélben meggátolták annak tova terjedését.

— **Szolgabírák fizetésemlése.** A vármegye nyolcz járási szolgabírja fizetésének felemelését kéri a vármegyétől. Beadványukban feltárják mostoha helyzetüket, mely szerint ők a vármegyének legrosszabbul javadalmazott tisztviselői, hogy 850 ft fizetésből és 150 ft lakaspénzből álló javadalmuk sem a többi tisztviselő javadalmával, sem az állásukhoz közt magas kvalifikációval arányban nem áll. de a megélhetésre sem elegendő. Kérelmük az, hogy javadalmuk az aljárásbírókéhoz hasonlóan 1100 ft fizetésben és 200 ft lakpénzben állapítsák meg. Több ízben volt alkalmunk már rámutatni azon kedvezőtlen helyzetre, melyben a törvényhatósági tisztviselők javadalmazásuk tekintetében állanak és a jelenlegi kérvényt is ezen immár türelmetlen állapotok megváltoztatására irányuló jogos törekvésnek tartjuk, melynek teljesítése elől sem a vármegye, sem a kormány ki nem térhet.

— **Kuglizó megnyitás.** A szarvasi iparoskör saját helyiségében ma d. u. 3 órakor bárány kijátszással egybekötött kuglizó megnyitást rendez.

— **A szarvasi posta.** Az új vasúti közlekedés miatt beállott változásokat a következőkben közli a helybeli posta hivatal. A levélgyűjtő szekrényekből a levelek déli 12 órakor és esti 6 órakor szedetnek ki, a hivatali levél szekrénybe bedobott közönséges levelek azonban éjjel 11 órakor is kiszedetnek s továbbíttatnak.

— **A bánfalvi marquis.** Körülbelül egy évvel ezelőtt, egy idegen ember telepedett le Bánfalván, a ki különféle kalandos dolgokat mesélt magáról. A többek között azt adta el, hogy ő Bengá marquis, a francia vezérkarnál szolgált, s midőn Dreyfuss kapitányt elítélték, a francia tisztikar kebelében egy nagyobb szabású összeesküvés keletkezett a Dreyfuss megmentésére, mely összeesküvésnek ő volt a feje. A dolgot a rendőrség kinyomozta s ő menekülni volt kénytelen, s tudva azt, hogy a lovagias magyar nemzet soha sem tagadta meg védelmét a politikai menekültektől, Magyarországra jött. Bánfalván demokrata voltát beigazolandó, borbély officinát nyitott, s míg az oda bevetődő emberek képéről a szőrt lekaparva, sokat beszélt nekik arról a nagy örökségről, a mit a néhai Bonnaz Sándor volt temesvári püspök hagyatékából kapni fog, ha majd a temesvári árvászek rendezni fogja a hagyatékot. Addig is, mint politikai menekült, állandó „pillanatnyi pénzzavarokban” szenvedvén, igénybe vette a klienseit, s a borotválást válto gírlásokkal honoráltatta és pedig olyan jó eredménnyel, hogy a környék összes takarékpénztáraiban vannak dús választékban váltói. A bánfalvi kereskedők is kiváló szerencsésűknek tartották, hogy a marquis ur őket szerencsésíteti bizalmával, s tőlük hordatja a háztartásában szükséges dolgokat, csak az okozott nekik némi aggodalmakat, hogy a marquis nem igen akart fizetni, de mikor elmentek hozzá a pénzüket kért, a marquis előkelő kézműveléssel biztositotta őket, hogy a mint az a hanyag temesvári árvászek a Bonnaz püspök hagyatékát rendezni fogja, s ő megkapja örökségét, azonnal fizetni fog. Eljött a május elseje, a bánfalviak — tekintve a köztös ünnepet — borotválkozni akartak. Belépnek az officinába, s nem akarnak hinni szemeknek, t. i. azt látták, hogy nem látanak semmit; a marquis eltűnt, hátrahagyva egy csomó adósságot és egy csomó váltó gírlást. Ugy látszik, hogy nem győzte várni a Bonnaz püspök hagyatékának rendezését és a kegyelmet a francia köztársaságtól s szembe akart nézni a sorssal. A marquist körözik.

— **Előkészület az aratásra.** A kormány mindent megtesz, hogy az esetleges aratási sztrájk ne találja készületlenül az ország birtokosait. Gondoskodását most főleg arra helyezi, hogy az aratás előtt legalább két héttel mindenütt elegendő munkás legyen. A megyei hatóságok a belügyi- és földművelésügyi miniszter együttes utasítására azokban a megyékben, a hol szociálista mozgalomnak nincsenek, összeírják a fölszemes munkaerőt, ezeket a munkásokat ingyen szállítják oda, a hol munkáshiány van. A kormány gondoskodni fog arról, hogy ezeknek a munkásoknak bántódása ne legyen és szükség esetén katonaság vagy csendőrség védelme alatt fognak dolgozni.

— **„Pillangó.”** A „Pillangó” társadalmi és művészeti élelzap 15-ik száma az állandó alakokon kívül 20 szebbnél-szebb rajzzal megjelent, és lehetőleg még győly nyörűbb kivitelben, mint az első 14. szám. Hasonló lap magyarul még nem jelent meg és a közönség pártolását minden tekintetben megérdemli. A „Pillangó” szerkesztősége és kiadóhivatala Budapesten, Teréz-körút 35. sz. a. van. Előfizetési ára negyedévre egy forint.

Közgazdaság.

— **A triesti általános biztosító-társaság** (Assicurazione Generali) f. é. április hó 12-én tartott 66 ik közgyűlésén terjesztettek be az 1897. évi mérlegek. Az előtűnk fekvő évi jelentésből látjuk, hogy az 1897. december 31 én érvényben volt életbiztosítási tőke összegek 410.815,677 korona 60 fillért tettek ki és az év folyamán bevett díjak 17.282.135 korona 40 fillérre rugtak. Az életbiztosítási osztály díjtartaléka 8.225.896 korona 36 fillérrel 106.055,417 korona 10 fillére emelkedett.

A tűz- és szállítmány biztosítási ágakban a díj és illeték bevétele 26.59,779 korona 92 fillér volt, miből 11.054,256 korona 32 fillér viszontbiztosításra fordítatott ugy, hogy a tisztadíjbevétele 15.005,523 korona 60 fillérre rugott, mely összegből 12.079,205 korona 16 fillér mint díjtartalék minden tehertől menten, a jövő évre vitetett át. A jövő években esedékessé váló díjkötelezvények összege 63.189.758 korona 38 fillért tesz ki.

Károkkért a társaság 1897-ben 24,466,461 76 fillért folyósított. Ehhez hozzáadva az előbbi években teljesített kárizetéseket a társaság alapítása óta károk fejében 606.962.236 korona 46 fillérnyi igen tekintélyes összeget fizetett ki. Ebből a kárizetési összegből hazánkra 113.406, 607 korona 41 fillér esik mely összeget a társaság 170.141 káresetben fizetett ki.

A nyereség tartalékok közül, melyek összesen 14.769.224 korona 48 fillérre rugnak, különösen kiemelendők: alapszabályszerinti nyereségtartalék, mely 5,250,000 koronát tesz ki, az értékpapírok árfolyam-ingadozására alakított tartalék, mely az 1.560,000 korona külön tartalék, ugy szintén az évi nyereségből kihasított 44.315 korona 04 fillérrel 9.359.224 korona 48 fillérre emeltetett fel ugy, hogy az most az 1897. évi december 31 én meglevő értékpapírok értékének éppen 10% ának felel meg, továbbá felemelendő még az 160.000 koronára rugó kétes követelések tartaléka. — Ezekon kívül fennáll még egy 400.000 koronát kitevő külön alap, melynek az a rendeltetése, hogy az élet biztosítási osztályban a kamatláb esetleges csökkenését kiegyenlítsen.

A társaság összes tartalékjai és alapjai, melyek elsőrangú értékekben vannak elhelyezve az ideai átalakulások folytán 132.348,620 korona 60 fillérről 143.645,142 korona 28 fillérre emelkedtek, melyek következőképen vannak elhelyezve:

1. Ingatlanok és jelzálog követelések — — —	23.510,126 kor. 14 fill.
2. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök — — —	12.499,795 „ 64 „
3. Letéteményezett értékpapírokra adott kölcsönök —	568,842 „ 06 „
4. Értékpapírok — — —	94.373,963 „ 44 „
5. Tárca váltók — — —	811,139 „ 70 „
6. A részvényesek biztosított adólevelei — — —	7.350,000 „ — „
7. Bankoknál levő rendelkezésre álló követelések —	4.165,607 „ 26 „
8. Készpénz és az inlézet követeléseit, a hitelezők követeléseinek levonásával —	365,668 „ 04 „
	143.645,142 „ 28 „

Ezen értékek közül több mint 36 millió korona magyar értékekre esik.

Felelős szerkesztő:
SZIKES ANTAL.

